

УДК 821.411.21

ARABIC FRANKENSTEIN: A SYMBOL OF A VICTIM OR A VILLAIN?

АРАБСКИЙ ФРАНКЕНШТЕЙН:

СИМВОЛ ЖЕРТВЫ ИЛИ ПРЕСТУПНИКА?

А.Р. Фаттахова¹, Л.И. Гареева²

Институт международных отношений, истории и востоковедения

Казанского (Приволжского) федерального университета¹,

Онлайн-школа английского языка EnglishDom²

gaidaf@mail.ru¹, luiza_gareeva@mail.ru²

Submission Date: 04.03.2019

Аннотация

Статья посвящена анализу образа главного персонажа романа «Франкенштейн в Багдаде» (2013), принадлежащего перу современного иракского писателя Ахмеда Саадави. Роман был удостоен самой престижной в арабском мире премии по литературе «Арабский Букер». Победа обеспечила перевод романа на английский язык, благодаря чему «Франкенштейн в Багдаде» получил международное признание и одобрение литературных критиков. Целью исследования является определение роли и значимости использования фантастического персонажа Франкенштейна в отображении реальных исторических событий, описывающих последствия американского вторжения в Ирак в 2003 году. Итоги американской оккупации до сих пор оказывают существенное влияние на повседневную жизнь рядовых иракцев, что и характеризует актуальность нашего исследования. В ходе анализа была выявлена постепенная трансформация главного персонажа романа из героя, желающего помочь человечеству, в преступника, убивающего ради выживания. Полученные нами результаты демонстрируют бессмысленность мести и насилия, а также негативное воздействие войны, искажающей общепринятые понятия морали и нравственности. В настоящем исследовании также представлено мнение арабоязычной и англоязычной публики, которое, в свою очередь, весьма неоднородно.

Ключевые слова: современная арабская литература, Ахмед Саадави, «Арабский Букер», Франкенштейн, Мэри Шелли

Abstract

The article analyzes the main character of the novel “Frankenstein in Baghdad” (2013), written by a modern Iraqi author, Ahmed Saadawi. This novel was nominated for “Arabic Booker”, the most prestigious novel prize in the Arab world. The victory has guaranteed translation of the novel into English. Thanks to this translation,

“Frankenstein in Baghdad” has received international recognition and literary critics’ approval. The purpose of the study is to define the significance of the fantastic character – Frankenstein – for the representation of consequences of the American invasion of Iraq in 2003. Implications of this invasion still have a huge impact on lives of Iraqi civilians which proves the relevance of our study. During the study we discovered the gradual transformation of the main character from a hero, aspiring to help the humanity and revenge for all innocent victims, into a villain, killing for his own existence. Results of our study not only show the inanity of wars and violence, but also demonstrate negative influence of war, which distorts notions of morals. Moreover, in our research we mention feedback from Arabic and English readers which is in turn very heterogeneous.

Keywords: *modern Arabic literature, Ahmed Saadawi, “Arabic Booker Prize”, Frankenstein, Mary Shelley*

For citation: *Fattakhova, A.R., Gareeva, L.I. (2019). Arabskiy Frankenshteyn: simvol zhertvy ili prestupnika? [Arabic Frankenstein: a symbol of a victim or a villain?]. Eurasian Arabic Studies, 6, 16-24.*

Information about the authors

Associate Professor, PhD Aida Fattakhova

Institute of International Relations, History and Oriental Studies

Kazan Federal University

18 Kremlyovskaya str., Kazan, Russia, 420008

gaidaf@mail.ru

Teacher Luiza Gareeva

Online school of English “EnglishDom”

1 Arkhangel'sky Ln., Moscow, Russia, 101000

luiza_gareeva@mail.ru

УДК 81-2

THE CHURCH SLAVIC LANGUAGE THROUGH THE PRISM OF THE ARABIC LITERARY LANGUAGE

ЦЕРКОВНОСЛАВЯНСКИЙ СКВОЗЬ ПРИЗМУ ЛИТЕРАТУРНОГО АРАБСКОГО ЯЗЫКА

В.В. Лебедев

Институт стран Азии и Африки

Московского государственного университета имени М.В. Ломоносова

lebedev@iaas.msu.ru

Submission Date: 06.03.2019

Аннотация

Главной идеей работы является единство в его многообразии. Оно выявляется на основе сопоставительного изучения двух языковых систем: церковнославянской и арабской. Объектом сопоставления в ней являются разные варианты графем для обозначения одной фонемы, а также надстрочные знаки придыхания и ударения - в церковнославянском и структура слова – в арабском. Сопоставление выявляет, как одни и те же звуковые факты получают свое воплощение в одной языковой системе – на уровне графики, в другой – на уровне фонетической, просодической и морфологической организации слова. В ней затрагиваются также некоторые положения лингвистических традиций: европейской и арабской, в рамках которых получают свое описание и истолкование факты церковнославянского и арабского языков соответственно. Во вводной части работы приводятся обоснования лингвистической целесообразности и значимости сопоставительного изучения церковнославянского и арабского языков, каждый из которых имеет высокий функциональный статус в своем ареале. Автор исходит из предположения, что такой статус, в свою очередь, может быть обусловлен совершенством соответствующих языковых систем.

Ключевые слова: *церковнославянский язык, азбука, придыхание, ударение, литературный арабский язык, харф (сегмент слова), хамза, долгота*

Abstract

The main idea of this work is to show integrity in diversity, identified through comparative study of the two language systems — the Church Slavic and Arabic. The subject of the comparison is various graphs marking the same phoneme, and the diacritical marks of aspiration and stress for the Church Slavic language, and the structure of words for Arabic. The comparison shows how the same phonic aspects take graphic shape in one language system and manifest themselves in word phonetics, prosody, and morphology in the other. This work also touches upon some points of linguistic traditions, European and Arabic, which define and interpret Church Slavic and the Arabic language facts, respectively. The Introduction offers linguistic rationale and significance of the comparative study of the Church Slavic and the Arabic languages, which possess a high functional status in their domains. The Author assumes that such status is a result of flawlessness of the given language systems.

Keywords: *the Church Slavic language, alphabet, aspiration, prosody, the literary Arabic language, kharf (word segment), hamza (glottal stop), length*

For citation: Lebedev, V.V., (2019). *Tserkovnoslavianskiy skvoz prizmu literaturnogo arabskogo yazika [The Church Slavic Language through the prism of the Arabic literary language]*. *Eurasian Arabic Studies*, 6, 25-46.

Information about the author

Associate Professor, PhD Vladimir Vassilyevich Lebedev
Institute of Asian and African Studies
Lomonosov Moscow State University
11-1 Mokhovaya str., Moscow, Russia, 119019
lebedev@iaas.msu.ru

УДК 811.411.21

THE MEANING OF HEADLINE AND ITS ANALYSIS

دلالة العنوان وتحليله

V.R. Nabiullina

Russian Islamic Institute

vasilya_zuhra@hotmail.com

Submission Date: 20.03.2019

الملخص

شهد العنوان إهمالا كبيرا من قبل الدارسين الغربيين والعرب بإعتباره هامشا للنص لا قيمة له وأنه إسم يدل على نص معين ولا أكثر من ذلك. وبدأ إجراء الأبحاث والدراسات المتعددة في تعيين مفهوم النص وخصائصه ووظائفه في الوقت الحاضر فقط. وحاول الكثير من الباحثين العرب والغربيين وضع تعريفهم الخاص لمعنى العنوان وخصائصه وبذلوا جهودهم الكثيرة في بحثهم عن الوظائف الأساسية للعنوان بإعتباره أن يكون نصا موازيا للنص الأساسي. إنتقالا إلى العملية الدلالية والتداولية للعنوان لقد تم التوصل الى أنها تتكون من ثلاثة عناصر أساسية وهي المرسل والرسالة والمرسل إليه.

كما ورد في النص، العنوان يتكون من جملة إسمية تتشكل من كلمتين على الأقل تجمع بينهما علاقة الإضافة التي تقوم بإسناد لفظ جدلي للفظ التواصل الذي يدل على تبادل الأخبار والمعلومات وهذا يستدعي وجود طرفين يتبادلان القبول والعطاء. عملية التواصل تتسم بحركية وتفاعل بين طرفين أو أكثر. في وسائل الإعلام والتواصل يكون على شكل إرسال وإستقبال المعلومات والأخبار. تتكون عملية التواصل من ستة مكونات: المرجع، القناة، الرسالة، المرسل، المرسل إليه وقواعد اللغة أو السنن.

الكلمات المفتاحية: تعريف العنوان، دلالة العنوان، عملية التواصل، الوظائف الأساسية للعنوان، المكونات الستة للعنوان

Abstract

The attention to the concept of headline and its importance has been mostly ignored by Western and Arab scholars, having being concerned as a simple worthless margin of text and just a name that indicates a particular text, not more. The process of multiple studies and researches on the definition of headline, its meaning, characteristics and functions have begun just in recent years. Many Arab and Western researchers tried to develop their own definition of the meaning of headline, its peculiarities and made a lot of efforts in their research for the basic functions of the headline being a parallel text of the basic one. According to the headline's semantic and deliberative process, it was discovered that it consists of three basic elements: sender, message and addressee. It was also noticed that the headline represents a nominal sentence consisting of at least two words, which have the relation of the genitive case. It refers to the communication term, which indicates the exchange of news and information. That requires the presence of two sides exchanging the acceptance and giving. The communication process is characterized by mobility and interaction between two or more sides. In the media, the communication is represented in the form of sending and receiving information and news. The communication process consists of six components: the reference, the channel, the message, the sender, the addressee and the grammar or language.

Keywords: *definition of headline, the meaning of headline, communication process, headline's main functions, six components of headline*

For citation: *Nabiullina, V.R. (2019). دلالة العنوان وتحليله [The meaning of headline and its analysis]. Eurasian Arabic Studies, 6, 47-53.*

Information about the author

Lecturer Vasilya Rinatovna Nabiullina

Department of Philology and Regional Geography

Russian Islamic Insitute

19 Gazovaya str., Kazan, Russia, 420079

vasilya_zuhra@hotmail.com

УДК 373

CHALLENGES FACED BY PEER-REVIEWERS FOR LOCAL AND INTERNATIONAL ACADEMIC INSTITUTIONS

المشكلات التي تواجه محكمي المؤسسات الأكاديمية المحلية والدولية

Reima Al-Jarf

King Saud University

Submission Date: 10.02.2019

ملخص الدراسة

تهدف هذه الدراسة إلى التعرف على المشكلات التي يواجهها المحكم للمؤسسات الأكاديمية المحلية والدولية من حيث الأبحاث المختارة للتحكيم، والوقت المخصص للتحكيم، متابعة المحكمين، المعايير المستخدمة في التحكيم، قرارات التحكيم، إجازة الأبحاث، الضغوط التي يتعرض لها المحكم، قرارات التحكيم. ستقوم الباحثة باستخدام مقابلة تلفونية وبإعداد استبانة لحصر مشكلات التحكيم من وجهة نظر المحكمين، وستقوم باستخدام المقابلة التلفونية مع المحكمين المقيمين في المملكة، وسترسل الاستبانة المفتوحة بالبريد الإلكتروني للمحكمين الذين يقيمون خارج المملكة. ستقوم الباحثة بتفريغ الاستجابات ثم مقارنة المشكلات التي يواجهها المحكمون للمؤسسات الأكاديمية المحلية الدولية وأسبابها وتقديم بعض التوصيات للتغلب عليها.

الكلمات المفتاحية: محكمون، المؤسسات الأكاديمية المحلية، المؤسسات الأكاديمية الدولية، محكمو الدوريات، التحكيم العلمي، مشكلات التحكيم المحلي، مشكلات التحكيم الدولي

Abstract

The study is aimed at finding out the challenges that peer-reviewers for local and international academic institutions face in terms of articles selected, time given for finishing the review, following up reviewers, evaluation criteria, decision-making, accepting and rejecting articles, and pressures imposed on peer-reviewers. The researcher used telephone interviews with international reviewers residing abroad and a questionnaire-survey with local peer-reviewers residing in Saudi Arabia for assessing peer-review challenges, as perceived by a sample of peer-reviewers. Challenges as revealed by responses of the national and international reviewers will be compared. Some recommendations for overcoming those challenges are given.

Keywords: reviewing challenges, local peer-reviewers, international peer-reviewers, peer-reviewing, challenges of peer-reviewing, challenges of local peer-reviewing, challenges of international peer-reviewing

For citation: Al-Jarf, R. (2019). *المشكلات التي تواجه محكمي المؤسسات الأكاديمية المحلية والدولية*. [Challenges faced by peer-reviewers for local and international academic institutions]. *Eurasian Arabic Studies*, 6, 54-77.

Information about the author

Ph.D., Professor Reima Saado Al-Jarf
King Saud University
Riyadh, Kingdom of Saudi Arabia
reima.al.jarf@gmail.com

ABU ZAID AL-DABOUSI AND HIS SCIENTIFIC EFFECTS

أبو زيد الدبوسي و آثاره العلمية

R.A. Gizzatullin

Bolgar Islamic Academy

alauddin@mail.ru

Submission Date: 09.02.2019

الملخص

تناول هذا البحث دراسة حياة أبي زيد الدبوسي (المتوفى 430 هـ / 1038 م) - أحد أعلام المذهب الحنفي وأصولييه المشهورين، ويعد المذهب الحنفي من أكثر المذاهب التي كُتبت عنها باستمرار، وقد تلقتها الأمة بالقبول ويُسمى المذهب الحنفي بمذهب أهل الرأي أيضاً، وهو أقدم المذاهب الأربعة، وتتمثل أهمية هذا المذهب في أنه ليس مجرد أقوال الإمام أبي حنيفة وحده، ولكنه أقواله وأقوال أصحابه، التي كونت مدرسة الحنفية، ويعد مذهب الحنفية من المذاهب التي كان لها فضل كبير على الفقه الإسلامي من خلال تحرير مسائله وترتيبها في أبواب. وممن أسهم في هذا الأمر القاضي أبو زيد الدبوسي الذي يُعد بحق أحد رواد مدرسة المتأخرين وله باع طويل في إثبات المذهب الحنفي وتأنيده بالأدلة والبراهين وتقنيده أدلة الخصوم وإبطال استدلالاتهم، وكتب في القياس بصورة أوسع من جميع العلماء الأحناف وأكمل الأبحاث والشروط التي تحتاج إليها فيه وكمّلت صناعة أصول الفقه بكماله وتهذبت مسائله وتمهدت قواعد، كما يمكن اعتباره أول من وضع علم الخلاف وأبرزه للوجود، كما تشهد مؤلفاته القيمة على قدره الرفيع في الفقه وأصوله مثل كتاب "الأسرار في الفروع والأصول" وكتاب "تقويم الأدلة في أصول الفقه" وكتاب "تأسيس النظر"، لذا كان جديراً بدراسة حياته وآثاره العلمية.

الكلمات المفتاحية: أبو زيد الدبوسي، كتاب "أسرار"، "تقويم الأدلة"، المذهب الحنفي، أصول الفقه، الفقه الإسلامي

Abstract

This study deals with the study of the life and scientific effects of Abu Zaid al-Dabousi (d. 430 AH / 1038 AD) – one of the most famous Hanafi jurists and fundamentalists. The Hanafi school is one of the most endowed schools. The importance of this doctrine is that it is not just the words of Imam Abu Hanifa alone, but his words and the words of his students, which formed the school of Hanafi, and is considered the doctrine of the Hanafis of the doctrines which had a great virtue on Islamic jurisprudence, through editing of tasks, and arranging his sections.

Judge Abu Zaid Al-Daboussi is considered to be one of the pioneers of the School of the late jurists, who has a great deal in proving the Hanafi school and supporting it with evidence, refuting the evidence of the opponents and invalidating their reasoning.

He is writted in anology (qiias) of the widest of all Hanafi jurists and completed the research and the involvement. As evidenced by his valuable works on his high degree in fiqh and usul al-fiqh such as the books “Al-Asrar fi al-furu va al-usul”, “Takwim al-adilla fi usul al-fiqh” and “Tasis an-nazar”. So it was worth studying his life and scientific effects.

Keywords: *Abu Zaid Dabousi, “Asrar”, “Takwim al-adilla”, Hanafi school, Usul al-fiqh, Islamic jurisprudence*

For citation: *Gizzatullin, R.A. (2019). أبو زيد الدبوسي وآثاره العلمية [Abu Zaid Al-Dabousi and his scientific effects]. Eurasian Arabic Studies, 6, 78-89.*

Information about the author

Phd student Ramil Anasovich Gizzatullin

Bolgar Islamic Academy

1A Kul Gali str., Bolgar town, Russia, 422840

alauddin@mail.ru

УДК 297.17

METHODOLOGY OF SHIHABUTDIN MARJANI IN ISLAMIC JURISPRUDENCE

МЕТОДОЛОГИЯ ШИХАБУТДИНА МАРДЖАНИ В ИСЛАМСКОЙ ЮРИСПРУДЕНЦИИ

Р.М. Нургалеев

Болгарская исламская академия

darust@mail.ru

Submission Date: 09.01.2019

Аннотация

Перед мусульманским сообществом России так же, как и перед всем миром, стоит задача адаптации и толкования основных мусульманских источников и приспособления исламских этико-правовых норм к изменившимся условиям современных правовых систем.

Если взять во внимание первый европейский опыт конца XIX в. мусульманской реформации и модернизма, основоположниками которого являлись религиозные деятели арабского региона Джамалуддин Афгани (1839–1897) и Мухаммад Абдо (1849–1905), то его можно было назвать успешным для своего времени в отличие от современных неудачных попыток прививания реформаторских идей «евроислама». В отличие от Европы Россия к XIX в. уже имела свой уникальный опыт исламского просветительского и реформаторского движения, одним из

идеологов которого был местный богослов Шихабутдин Марджани, сочетающий в себе талант энциклопедических знаний светских наук и приверженность к ортодоксальным постулатам исламских первоисточников. Со временем реформаторские взгляды Марджани нашли отклик у большинства исламских богословов и татарских общественных деятелей, таких как Галимджан Баруди, Садри Максуди, Хасан-Гата Габяши, Зыя Камали, Исмаил Гаспринский. Этот великий татарский богослов в большей мере известен как просветитель, историк, этнограф, археограф, педагог, знаток фикха и калама, но практически никто из современных исследователей его не изучает как знатока исламской юриспруденции (усуль аль-фикх). Не исключено, что изучение методов и принципов великого мыслителя и богослова могут способствовать формированию концепта решений актуальных вопросов, стоящих перед российскими мусульманами.

Ключевые слова: Марджани, юриспруденция, право, ислам, исламское право, усуль аль-фикх, фикх, ханафиты

Abstract

The challenge that Russia as well as the whole world has to face with is interpreting the basic Muslim sources and adapting Islamic ethical and legal norms to the changing conditions of modern legal systems.

If we take into account the first European experience of the late XIX century, Muslim reformation and modernism, which was founded by the religious leaders of the Arab region Jamaluddin Afghani (1839–1897) and Muhammad Abdo (1849–1905), it could be called successful for its time, in contrast to the modern unsuccessful attempts to instill the Euro-Islam reform ideas. In contrast to Europe, Russia in the XIX century, already had its own unique experience of the Islamic educational and reform movement, one of whose ideologists was local theologian Shihabutdin Marjani, who combined the talent of encyclopedic knowledge of secular sciences and adherence to orthodox postulates of Islamic primary sources. Over time, the reformist views of Marjani found a response from most Islamic theologians and Tatar public figures, such as Galimdzhan Barudi, Sadri Maksudi, Hasan-Gat Gabyashi, Ziya Kamali, Ismail Gasprinsky. This great Tatar theologian is more known as an enlightener, historian, ethnographer, archeographer, teacher, expert of fiqh and kalam, but practically none of modern scholars study it as an expert on Islamic jurisprudence (usul al-fiqh). It is possible that the study of the methods and principles of the great thinker and theologian can form the concept of solutions to current issues facing Russian Muslims.

Keywords: Marjani, jurisprudence, law, Islam, Islamic law, usul al-fiqh, fiqh, hanafi

For citation: *Nurgaleev, R.M. (2019). Metodologiya Shihabutdina Marjani v islamskoy yurisprudentsii [Methodology of Shihabutdin Marjani in Islamic jurisprudence]. Eurasian Arabic Studies, 6, 90-98.*

Information about the author

PhD student Rustam Maratovich Nurgaleev

Bolgar Islamic Academy

1A Kul Gali str., Bolgar, Russian Federation, 422840

darust@mail.ru

УДК 297.17

SHIHABEDDIN MARDZHANI ON THE EMERGENCE OF THE WORLD

ШИГАБУТДИН МАРДЖАНИ О ВОЗНИКНОВЕНИИ МИРА

Р.М. Сибгатуллин

Болгарская исламская академия

sib-gat@mail.ru

Submission Date: 10.01.2019

Аннотация

Данная статья посвящена изучению взглядов татарского мыслителя и философа Шигабутдина Марджани на происхождение Вселенной, его связью с восточным перипатетизмом и антипатии к ашаритским мутакаллимам. Марджани, находившийся под впечатлением Абу Насра 'Абд ан-Насыра Курсави оказывается перед выбором между традиционным учением и воззрениями философов Абу аль-Валида Мухаммада Ибн Руида, Абу 'Али Хусейна ибн 'Абдуллаха Ибн Сины и Абу Насра Мухаммада ибн Мухаммада Фараби, труды которых изучал Марджани находясь в Бухаре. Изучение их трудов оставило свой отпечаток в идеологии татарского мыслителя и отразилось в его комментарии к «Символу веры» имама Наджм ад-дина Абу Хафса 'Умара ибн Мухаммада ан-Насафи. Ибн Рушд, развивающий материалистические элементы философии Аристотеля, доказывающий вечность и несотворенность материи и движения, оказывается для Марджани ближе, чем Тафтазани. В результате, мнение Марджани можно свести к следующему: во-первых, он не может не согласиться с тем, что все во Вселенной создано Всевышним и происходит по Его Воле и Знанию, во-вторых, он признает классификацию возникновения и вечность на временное и самостоятельное, к тому же он не согласен с ашаритами и матуридитами, что

возникновение мира является возникновением по времени в том числе и, следовательно, допускал извечность мира.

Ключевые слова: возникновение мира, перипатетизм, креационистская концепция, эманационная концепция, богословие, калам

Abstract

This article examines the opinion of the Tatar thinker and philosopher Shihabeddin Mardzhani on the question of the origin of the Universe, its connection with the Eastern peripateticism and antipathy to Asharite mutakalls. Mardzhani, who was impressed by Abu Nasr 'Abd en-Nasyr Kursavi, faces a choice between the traditional teachings and the views of the philosophers Abu al-Walid Muhammad Ibn Rushd, Abu Ali Hussein ibn 'Abdullah Ibn Sina and Abu Nasr Muhammad ibn Muhammad Farabi, whose works were learned by Mardzhani in Bukhara. The study of their works left its imprint in the ideology of the Tatar thinker and was reflected in his commentary on the "Symbol of Faith" by Imam Najm ad-din Abu Hafs Umar ibn Muhammad al-Nasafi. Ibn Rushd, who develops the materialistic elements of Aristotle's philosophy, proving eternity and non-creation of matter and movement, is closer to Mardjani than Taftazani. Ultimately, the opinion of Mardzhani can be summarized as follows. Firstly, he cannot but agree that everything in the Universe was created by the Almighty and takes place according to His Will and Knowledge; secondly, he recognizes the classification of occurrence and eternity into temporary and self-existing, besides he does not agree with asharites and maturides, the emergence of the world is the occurrence of time including, therefore, allowed the eternity of the world.

Keywords: the emergence of the world, peripatetism, creationist concept, emanational concept, theology, Kalam

For citation: Sibgatulin, R.M. (2019). Shihabeddin Marjani o vozniknovenii mira [Shihabeddin Mardzhani on the emergence of the world]. Eurasian Arabic Studies, 6, 99-107.

Information about the author

PhD student Rashid Mavlitzyanovich Sibgatulin

Bolgar Islamic Academy

1A Kul Gali str., Bolgar, Russian Federation, 422840

sib-gat@mail.ru

SYRIAN COASTAL FORTRESSES: ARCHAEOLOGICAL STUDY

القلاع الساحلية السورية: دراسة أثرية

Rajwan Faisal Al-Mayali¹, Lateef Tayyeh Hassoon¹

University of Qadisiyah¹

rajwan.faisal@qu.edu.iq¹, lateef_1983@yahoo.com²

Submission Date: 18.03.2019

المخلص

أصبحت البلاد العربية والإسلامية في القرنين الحادي عشر والثاني عشر مسرحاً لأحداث دامية لم يشهد لها التاريخ مثيلاً، جمعت بين الحروب الصليبية والغزو المغولي من جهة، والمسلمين العرب من جهة أخرى، ولم تنتهِ تلك الحروب بخروج الصليبيين من بلاد الشام أو انحسار المد المغولي عنها، وإنما استمرت أبعد من ذلك طوال قرنين من الزمان وانتهت إلى غير عودة بفتح القسطنطينية عاصمة بيزنطة على يد السلطان محمد الفاتح 1453م.

إن جميع المباني والعمائر ذات الطابع العسكري التي وجدت نتيجة لتلك الحروب الطاحنة هي صورة واضحة على ضراوتها وشدتها، وهذا بدوره يعطينا فكرة عن مدى التطور الحاصل في عمارة المباني بشكل عام وفن التحصينات والاستحكامات بشكل خاص، وقد كان لتلك الحروب فضل كبير على الغرب بشكل خاص بأن نقل عن الشرق العربي آخر ابداعاته في العلوم والفنون بما فيها فنون الحرب والتحصينات.

ومن الجدير بالذكر أن القلاع السورية التي بنيت على السواحل كثيرة بعضها شاخص وبعضها الآخر مندرس، ومن أهم ما بقي شاخصاً قلعة صلاح الدين الأيوبي، التي تعرف بـ (صيهون)، وقلعة بني قحطان والعليقة والخابي ويحمور والمهالبة والمنيقة والمرقب وطرطوس والعريمة والنجم والأكراد وغير ذلك كثيراً، ولكننا اقتصرنا في هذا البحث على دراسة بعض تلك القلاع لعلنا في بحث لاحق نكمل دراسة ما تبقى منها، وجاء هذا البحث ليسلط الضوء على المباني والقلاع، التي شيدت في أزمنة مختلفة، وعلى عناصر وطرز عمارتها، وفنون تحصيناتها الدفاعية، التي منحها المنعة والمتانة والاستحكام، مع مقارنتها بقلاع أخرى من داخل سوريا وخارجها ومدى تأثيرها وتأثرها بها.

الكلمات المفتاحية: سوريا، قلعة صلاح الدين، قلعة المرقب، قلعة طرطوس، قلعة يحمور، قلعة العريمة

Abstract

The Arab and Islamic countries in the eleventh and twelfth centuries became the scene of bloody events not seen in history, witnessing a similar combination of the Crusades and the Mongol invasion on the one hand and the Muslims on the other, and did not end those wars by the departure of the Crusaders from the Levant or the decline of the

Mongol tide. Two centuries later, the conquest of Constantinople, the capital of Byzantium, ended with the return of Sultan Muhammad al-Fateh in 1453.

All buildings, including military edifices, discovered as a result of these grinding wars are a clear picture of their ferocity and strength. This gives us an idea of the progress in construction and architecture in general and the art of fortifications in particular. The Arab East was the last of his creations in the sciences and arts, including the art of war and fortifications.

It is worth mentioning that the Syrian castles built on the coasts are inhabited, including Mandars and the remaining castles, for example, the citadel of Salah al-Din (Sihon) and the castle of BaniQahtan and Alaiqa and Khoabi and Yamor and Mahalp and Mnika and observation and Tartus. However, we limited the search on the part of those castles and left the other models for another time.

This research is to highlight the buildings and castles and the building styles built in different times and over the development of the art of immunization. The research also explains all the architectural and defensive elements that were provided to them from these castles and gave them the qualities of durability and consistency and comparison with other models inside and outside Syria, and the extent of their influence and impact on them.

Keywords: Syria, Citadel of Salah Ed-Din, Qal'at Yahmur (Chastel Rouge), Qalaat al-Marqab, Tartous Castle, Qalaat al-Arimeh

For citation: Al-Mayali, R.F., Hassoon, L.T. (2019). القلاع الساحلية السورية: دراسة أثرية [Syrian coastal fortresses: archaeological study]. Eurasian Arabic Studies, 6, 108-132.

Information about the authors

Dr. Rajwan Faisal Al-Mayali

Faculty of Archaeology

University of Qadisiyah

Iraq

rajwan.faisal@qu.edu.iq

M. Lateef Tayyeh Hassoon

Faculty of Archaeology

University of Qadisiyah

Iraq

lateef_1983@yahoo.com